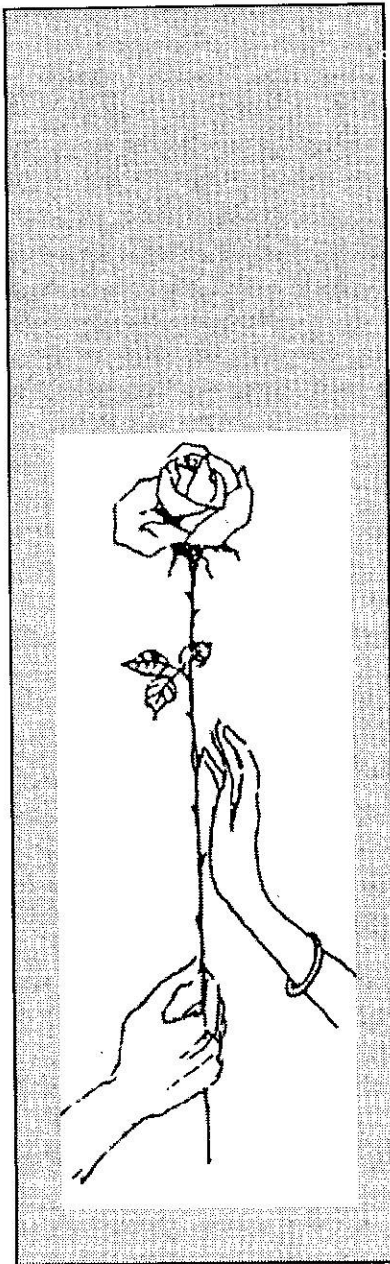

Thờ cúng tổ tiên

KHÚC ĐÀN

Kiều bào Việt Nam lại sắp ăn một cái Tết nữa ở hải ngoại, đem việc Thờ Cúng Tổ Tiên ra để luận đàm rất đúng lúc vì theo tục truyền cổ xưa, ngày Tết là ngày gia đình họ hàng sum họp làm cỗ bàn cúng Tổ Tiên, một hay hai ba ngày.

Họ là tất cả dòng người cùng một dòng máu từ vị sáng lập Thủy Tổ cho đến đời nay và đời sau. Ở quê hương ta, thường thường mỗi họ có một nhà thờ, thờ từ vị thủy tổ trở xuống. Con cháu đến cúng ngày Tết, ngày giỗ và ngày có việc cáo yết như cưới xin, đỗ đạt.... Họ trung bình không có nhà thờ thì bàn thờ gia tiên đặt ngay gian giữa nhà, nơi tôn kính nhất.

Thờ cúng Tổ Tiên là do lòng hiếu kính nhớ ân thâm nghĩa trọng "uống nước nhớ nguồn". Tại các trường đều dạy trẻ phải hiểu biết thờ cúng Tổ Tiên.

*Cây có gốc mới nở ngành xanh ngọn,
Nước có nguồn mới bể rộng sông sâu.
Người ta nguồn gốc từ đâu?
Có cha có mẹ rồi sau có mình.*

Đã từ ngàn đời người Việt vẫn ý thức là thờ cúng Tổ Tiên là ghi nhớ nguồn gốc, nhớ ơn các vị sinh thành đã lập ra họ. Dân Việt Nam theo phụ hệ, các nhà thờ đều cúng về họ người cha. Đàn bà lấy chồng theo họ chồng. Cũng có gia đình kính trọng họ vợ, có thờ bố mẹ vợ cùng với bàn thờ cha mẹ mình.

Kiều bào phải bỏ nước ra đi vì không theo được chính thể ngoại lai đến áp đảo. Không những vì phải lập đời mới, lo nơi ăn chốn ở, nhiều khi chật hẹp, không có chỗ thờ cúng Tổ Tiên, rồi lâu lâu lãng quên. Có cần phải một bàn thờ, mới thờ cúng được Tổ Tiên đâu; chỉ cần một con-son (console) nhỏ đóng ngay trên tường phòng ngồi nghỉ (séjour). Trên con-son để một bình hương nhỏ và hình ảnh ông bà, cha mẹ đã khuất để ngày ngày nhớ ơn sinh thành.

Có một số gia đình nghĩ sai lầm hay là tác trách, đem ảnh cha mẹ đã khuất đến một chùa nhờ nhà chùa cúng, rồi cả năm con cháu không đến chùa, miễn là đã đóng tiền cho nhà chùa là được rồi. Sao gọi là thờ cúng Tổ Tiên được!

Tại hải ngoại, Canada, Mỹ, Âu Châu... tại các thị trấn lớn có nhiều kiều bào cư ngụ, gần đến ngày Tết cộng đồng kiều bào tổ chức: những ngày chợ tết bán các thứ dùng trong ngày Tết, những đêm văn nghệ, giờ giao thừa có bán cành lộc, tiếp theo là cuộc khiêu vũ đến sáng. Cành lộc mang về cắm lọ hoa nơi tiếp khách, chứ cũng không có chỗ nào thờ phụng Tổ Tiên. Có một số gia đình sáng mừng một Tết làm mâm cơm đơn giản cúng ông bà cha mẹ đã khuất mà thôi.

Ta đã có cổ truyền rất hay là cả năm làm việc, nghỉ vài ngày Tết để cúng Tổ Tiên. Phần nhiều con cháu đi làm nơi xa, về với gia đình vài ngày Tết tung bùng cúng Tổ Tiên thật là yên vui có ân có nghĩa. Coi thời cuộc ngày nay bị biến đổi, nhiều gia đình không theo được nề nếp cũ có bao nhiêu điều hay cần phải lưu truyền. Thật là đáng tiếc! □